

't Schrijvertje

NIEUWSBRIEF IVN NOORD-MIDDEN ACHTERHOEK

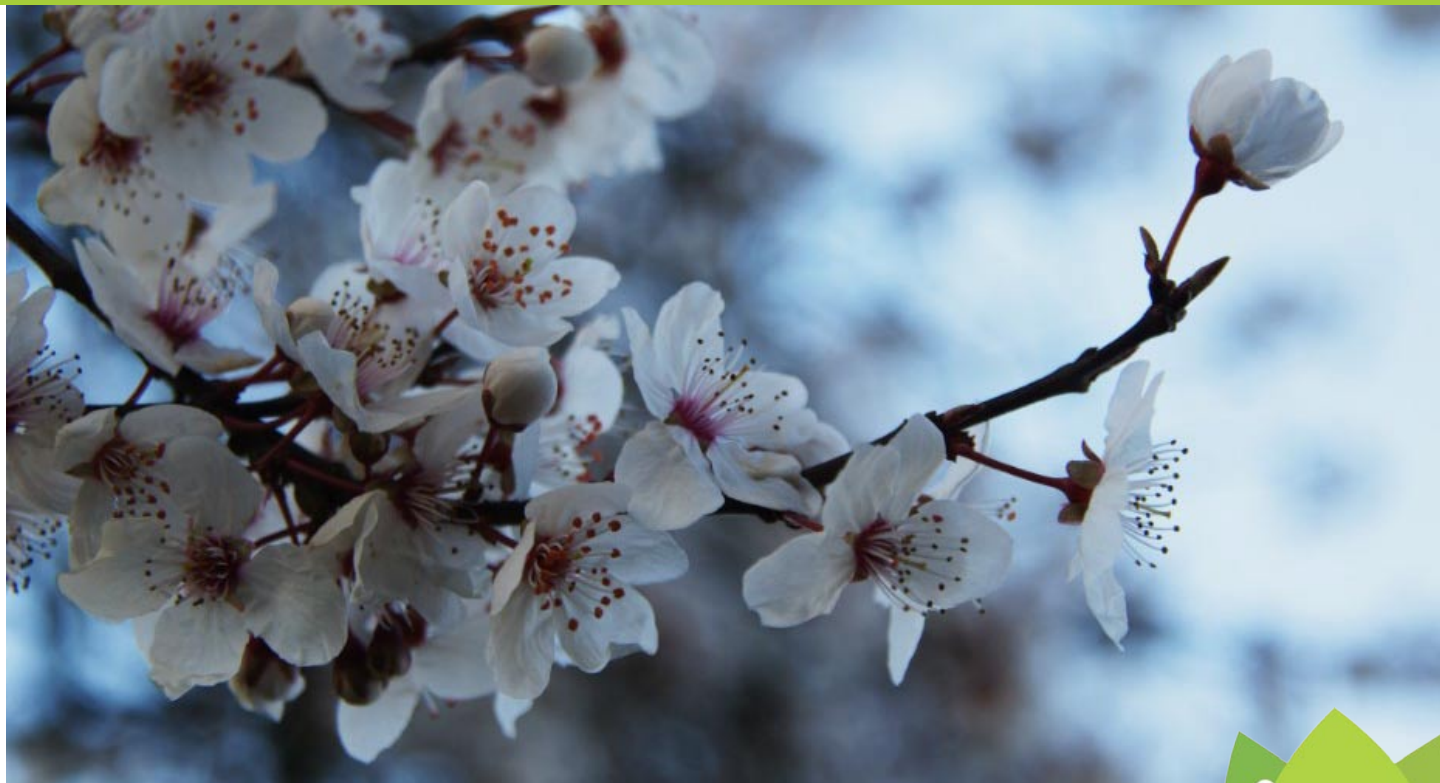

Foto **Ans Ottema**

BELEEF DE NATUUR!

Van de bestuurstafel

door **Loes Lagendijk**

Wanneer u dit leest, is het tweede exemplaar van het digitale Schrijvertje weer klaar. Langs deze weg wil ik de redactie van 't Schrijvertje en Paula van Enk bedanken voor het werk dat ze inmiddels verzet hebben om dit mogelijk te maken. Alles is nieuw, en je komt altijd van die onverwachte dingen tegen die je dan even moet oplossen. De reacties zijn overwegend positief. Iedereen vindt de informatie meer "up to date", en de vele en leuke foto's maken het lezen plezieriger. Dus doorgaan is het devies!

De wandeling van februari hebben we net achter de rug, en het was echt winterweer; regen en daarna sneeuw. Dus wij zagen het bos langzaam wit worden. Een compliment voor de diehards! Verder wachten wij met smart op het voorjaar, waarin wij ons kunnen warmen in het voorjaarszonnetje en kunnen genieten van de enthousiaste vogels en de prachtige voorjaarsbloemen en planten.

Namens het bestuur, Loes lagendijk.

Bestuur IVN-NMA

Agenda maart / april 2016

Zaterdag 5 maart 2016

Landschapsbeheer

Gelderse werkdag

Voor informatie over de werklocatie kan gebeld worden met:

Wybren Jouwsma: 0573-256250

Sjef Taken: 0573-452436

Zondag 6 maart 2016

Jeugdgroep

Natuurdiorama

Het programma duurt iets langer. We zijn rond half een weer terug.

Inlichtingen:

Jeanet Moorman: 0573-769048

Zaterdag 12 maart 2016

Natuurtuin NLDOET

Tuin op de hoek van Albert Hahnweg/Enkweg te Lochem

Inlichtingen:

Gerard Doornbos: 0573-251041

@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Zondag 13 maart 2016

Wandeling

Omgeving:

voorjaar op de Wildenborch

Thema: stinzenplanten

Starttijd: 14.00 uur

Startplaats: parkeerplaats

voor kasteel Wildenborch,

Wildenborchseweg 20, Vorden

Inlichtingen:

Janna Klein Willink: 0545-272944

@: joh.kleinwillink@hetnet.nl

Woensdag 16 maart 2016

Natuurtuinboomfeestdag

Tuin op de hoek van Albert Hahnweg/Enkweg te Lochem

Inlichtingen:

Gerard Doornbos: 0573-251041

@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Zaterdag 19 maart 2016

Landschapsbeheer

Ochtend i.s.m. Natuurtuin Lochem

U kunt meedoen van 9.00 tot 12.30 uur. Voor informatie kan gebeld worden met:

Wybren Jouwsma: 0573-256250

Sjef Taken: 0573-452436

Zondag 20 maart 2016

Jeugdgroep

Lochemse Enk; op zoek naar sporen

Inlichtingen:

Jeanet Moorman: 0573-769048

Dinsdag 22 maart 2016

Verenigingsavond

Thema: Weidevogels

Spreker: Gerrit Stomps

Tijd: 19.30 uur tot 22.00 uur

Plaats: 't Onderschoer, Barchem

Inlichtingen:

Alie Arfman: 0573-254396

Zaterdag 26 maart 2015

Natuurtuin

Werkochtend in de natuurtuin van 9.30 uur– 12.30 uur.

Tuin op de hoek van Albert Hahnweg/Enkweg te Lochem

Inlichtingen:

Gerard Doornbos: 0573-251041

@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Zondag 3 april 2016

Jeugdgroep

Vroege Vogels.

Let op: dit programma begint rond 8.00 uur !!!

Inlichtingen:

Jeanet Moorman: 0573-769048

Zondag 10 april 2016

Wandeling

Omgeving: Den Bramel en Het Enzerinck in het buurtschap Veldwijk.

Thema: diversiteit van twee buitenplaatsen

Starttijd: 14.00 uur

Startplaats: Parkeerplaats

van Natuurmonumenten aan de Almenseweg

Inlichtingen:

Willem Boerman, 06-50586340

@: w.boerman@kpnmail.nl

Dinsdag 12 april 2016

Natuurtuin werkavond

tijd: 19.00 uur tot 21.00 uur

plaats: natuurtuin op de hoek van Albert Hahnweg/Enkweg te Lochem

Inlichtingen:

Gerard Doornbos: 0573-251041

@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Zondag 17 april 2016

Jeugdgroep

Kruidentuin

Inlichtingen:

Jeanet Moorman: 0573-769048

Zaterdag 23 april 2016

Natuurtuin werkochtend

tijd: 9.30 uur tot 12.30 uur

plaats: natuurtuin op de hoek van Albert Hahnweg/Enkweg te Lochem

Inlichtingen:

Gerard Doornbos: 0573-251041

@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Dinsdag 26 april 2016

Verenigingsavond

thema: duurzaam denken en doen

spreker: Piet Steltman

aanvang: 19.30 uur

plaats: 't Onderschoer, Barchem

Inlichtingen:

Erik Mol, 0573-251957

Zondag 8 mei 2016

Wandeling

Wandeling langs het Kienveen

Thema: droge heide, natte heide
en een open grasland

Starttijd: 14.00 uur

Startplaats: Parkeerplaats
van Natuurmonumenten aan de
Almenseweg

Inlichtingen:

Karen Groeneveld: 0573-250404

@: ivnma@gmail.com

Agenda IVN burens

IVN Oost Achterhoek

20 maart 2016

Wandeling bij Eibergen

start: 14.00 uur

startplaats: Kruidenhof, Mallumse
Molenweg 39, 7152 AT Eibergen

17 april 2016

Wandeling bij Winterswijk Ratum

start: 14.00 uur

startplaats: Hoek Ratumseweg/
Stellingweg

IVN Zutphen/Warnsveld

10 april 2016

Wandeling Groot en Klein Staring

start: 14.00 uur

startplaats: de Witte Smid,
Lochemseweg, Warnsveld

Foto's **Paula van Enk**

Gorsselse Heide

zondag 20 maart

Op zoek naar diersporen op de
heide.

start: 14.00 uur

startplaats: hoek Deventerdijk/
Gerrit Slagmanstraat, Harfsen

Verslag van een bijzondere, ludieke verenigingsavond 26 januari jl.

door **Erik Mol**

Vanavond een leuke avond met leden die iets gingen vertellen over hun hobby's. We begonnen gelijk al bij binnenkomst met de hobby's van vele leden die met muzikale klanken de bezoekers verwelkomden.

Appeltaart van Stieny

Het was een mooi begin van de ludieke avond. Nadat we genoten hadden van de koffie/thee met een overheerlijke appeltaart van Stieny Miedema, opende Erik de avond.

Samen zingen

De aftrap werd gedaan door Dientje Aalbers met de zang en vervolgens zong zij samen met Johan. Hun hobby is meer dan alleen het IVN.

Natuurfotografie

Daarna zagen we beelden van de waterspreeuw en de ransuilen van Joke Stomps. Zij is al jaren bezig met natuurfotografie, maar ze is nu ook begonnen met filmen in de natuur.

Bronckhorst

Door Gerard Wesselink werd een toelichting gegeven over zijn lezingen die hij verzorgt over het stadje Bronckhorst.

Op en top creatief

Ook vele leden zijn creatief bezig. Zo maakt Jenny Polman haar eigen boekwerkjes van tijdschriften. Tine Visscher en Ettie Segers schilderen en Klaartje v. d. Eerden maak leuke tasjes van oude spijkerbroeken (P.S., oude spijkerbroeken kun bij je haar afgeven).

Foto's boven

links: publiek op de verenigingsavond

midden: Dientje en Johan Aalbers zingen samen

rechts: Loes aan het midwinterhoornblazen

Foto links Ans Ottema in traditionele kledij van de Samen

Foto's rechts Muzikaal intermezzo

Midwinterhoornblazen

Een andere mooie hobby werd toegelicht door Loes Lagendijk. Zij vertelde een verhaal over de traditie van midwinterhoornblazen en had haar hoorn natuurlijk bij zich. Vanzelfsprekend wilde iedereen het wel horen. Ook gaf zij uitleg over een andere hobby die ze heeft. Namelijk het maken van temariballen. Een eeuwenoude Japanse techniek om bollen met garen te omwinden, symmetrisch te verdelen en te borduren of te wikkelen in kleurige patronen.

Muzikaal intermezzo

Na een muzikaal intermezzo van een gezelschap van violen, accordeon en orgel en andere instrumenten gingen we weer verder met de bonte verzameling van hobby's.

Cultuur van de Samen

Ans Ottema deelde haar grote interesse in de cultuur van "de Samen" (volk in het noorden van Scandinavië). Zij had daarvoor diverse gebruiksvoorwerpen meegenomen. Aan het eind werd ze zelf ook iemand van de Samen door hun kledingstukken aan te trekken.

Goed sluitende klapdeurtjes

Door Henk Visscher werd een uitleg gegeven over zijn uitvindingen voor het verplaatsen van een caravan en het goed sluiten van klapdeurtjes. Vervolgens vertelde Hans Kroes hoe je het beste stenen glad kunt maken. Er werd door Nienke Elshof en Janna Kl.-Willink een artikel en een gedicht voorgedragen.

Houtkunst

De houtkunst van Sjeff Taken mocht vanzelfsprekend niet ontbreken. Hij vertelde met passie hoe hij een stuk hout bewerkt en daar met oog voor detail ronde vormen van maakt.

Het eind werd afgesloten met muziek. Wij hebben veel inzicht gekregen dat onze leden naast het werk voor het IVN ook druk zijn met andere hobby's.

Bovenstaande is dus een bloemlezing van bijdragen van de leden. Door de vele hobby's van de leden moest Erik wel soms ingrijpen en had hij zelf geen tijd meer om een uitleg te geven van de mooie zonprojecten, waar hij zich vanuit zijn werk mee bezig houdt. Meer informatie over zonprojecten vinden jullie hieronder.

Iedereen werd bedankt voor haar/zijn inbreng bij de start van het nieuwe verenigingsjaar.

Bijzondere zonprojecten

door **Erik Mol**

Opa en Oma Zon

Stichting Opa en Oma Zon zoekt voor dit project opa's en oma's die zich realiseren hoe belangrijk duurzaamheid en bewustwording is voor de toekomst van hun kleinkinderen. Met het Opa en Oma Zon project kunnen ze hierin investeren en hun kleinkinderen deze belangrijke boodschap geven. Stichting Opa en Oma Zon zorgt daarnaast dat de kleinkinderen het rendement ontvangen. Dit rendement wordt 15 jaar lang op de verjaardag van het kleinkind op de spaarrekening gestort. Het kleinkind ontvangt op deze manier (in sommige gevallen zelfs na het overlijden van Opa en Oma) ieder jaar een bijzondere groene bijdrage op de spaarrekening. Stichting Opa en Oma Zon wil op deze manier bijdragen aan de noodzakelijke energietransitie en hoopt dat er een generatie van bewuste kinderen ontstaat! De zonnepanelen komen te liggen op het duurzame gemeentehuis van

de gemeente Bronckhorst. Met dit project worden opa's en oma's een bijzondere mogelijkheid geboden een duurzaam cadeau na te laten aan hun kleinkinderen en dat vind ik erg mooi!

Op www.opaenomazon.nl kunt u meer informatie vinden en hoe het werkt en op welke manier u mee kunt doen.

Solarpark de Kwekerij

Een uniek park, waar recreëren én energie opwekken in één park hand in hand gaan

Picknicken bij een vijver met 8.000 zonnepanelen, bloementuinen die tot bloei komen, kinderen spelenderwijs van alles en nog wat leren over de natuur en duurzame energie, wandelen tussen de unieke tuinconcepten, noem maar op: het kan straks allemaal in het solarpark de Kwekerij in Hengelo-Gld. En, voor ondernemers die duurzame producten of diensten leveren, is het park natuurlijk dé

plek om hun bedrijf te promoten. Solarpark De Kwekerij beslaat 7ha. en wordt ingepast in het bestaande landschap. Het wordt een echt park voor het hele dorp en wijde omgeving. De bomen rondom het terrein, de structuren van de 'oude' kwekerij en het natuurlijke hoogteverschil binnen het terrein blijven zichtbaar. Bij de aanleg en het onderhoud van het park worden alleen aantoonbaar duurzame materialen gebruikt. Er wordt zuinig met water omgegaan en het aantal restproducten en de hoeveelheid afval wordt zoveel mogelijk beperkt. Het belangrijkste doel van dit initiatief is, om zoals gezegd, in het park recreëren te combineren met de opwekking van duurzame energie voor circa 600 huishoudens.

Op de website www.nlsolarparkdekwekerij.nl kunt u meer informatie vinden.

Gespot!

door **Loes Lagendijk**

foto **Loes Lagendijk**

's Morgens op 30 december kijk ik, op weg naar de keuken om te beginnen met oliebollen bakken, naar buiten. Tot mijn grote verbazing zie ik een grote bonte specht in de tuin. Hij zit voor de pindakaaspot en vindt het blijkbaar heerlijk. In al de jaren dat ik hier woon is het nog nooit gebeurd dat ik een grote bonte specht in de tuin heb waargenomen. Heel bijzonder zo'n schuwe vogel. Gelukkig had ik mijn fototoestel startklaar liggen en kon ik hem spotten. Direct daarna kwam er iemand langs met een hond, en weg was hij. Wat schetst mijn verbazing? De volgende morgen om dezelfde tijd, ja hoor, daar was hij weer. Eten van de pindakaas. Daarna heb ik hem niet weer gezien, jammer. Alleen de foto als herinnering, gelukkig.

Cursus Diersporen

door **Andrea Lagendijk**

Wij nodigen jullie uit om op zoek te gaan naar de sporen van dieren, zoals afdrukken, uitwerpselen en knaagsporen. Leren kijken naar kleine aanwijzingen die dieren achterlaten, zodat je 'door een andere bril' naar de omgeving gaat kijken en daardoor misschien eerder de aanwezigheid van dieren opmerkt.

Tijdens twee theorie-avonden wordt aandacht besteed aan verschillende vormen van diersporen van diverse diergroepen. Tijdens de avonden gaan we ook zelf oefenen met het herkennen van sporen. Daarna gaan we in het veld op zoek naar diersporen.

De cursus wordt gegeven door Henriëtte van der Loo, verbonden aan de afdeling De Oude IJsselstreek van het IVN. Zij zal ons op enthousiaste wijze kennis laten maken met het onderwerp diersporen.

De avonden zijn op woensdag 6 en 13 april in 't Onderschoer te Barchem, van 19.30 tot 22.00 uur.

De excursies zijn op zaterdag 16 april en 21 mei, van 9.00 tot 11.30 uur.

Kosten: Leden € 14,00; niet-leden € 18,00. Koffie en thee tijdens de excursies inbegrepen.

Opgave vóór 26 maart via cursus.ivnma@gmail.com.

Verenigingsavond 22 maart

door **Alie Arfman**

De verenigingsavond van 22 maart over steenmarters zou verzorgd worden door de heer Ad Buscher. Helaas is de heer Buscher deze avond verhinderd. We hebben de heer Gerrit Stomps bereid gevonden om de avond te verzorgen. Hij gaat ons dan wat vertellen en laten zien en horen over weidevogels.

Gerrit Stomps (links op de foto) is verkozen tot Gelderse boerenlandvogelvrijwilliger 2016. Hij ontving een glazen kievit en een oorkonde uit handen van Arjan Vriend, directeur Stichting

Landschapsbeheer Gelderland.

foto Gerrit Stomps neemt oorkonde in ontvangst

Einde van een activiteit

door **Alie Perdok**

Na 20 jaar maandelijks een praatje te hebben gehouden vanuit het IVN voor Achterhoek FM gaan we ermee stoppen.

De activiteit is opgezet door Hinke de Klerck (IVN) en Annelies Hummelink (Achterhoek FM). De bedoeling was/is om de luisteraars nieuwsgierig te maken, opdat ze zelf meer in de natuur gaan "kijken"! Ook was er aandacht voor de kinderen; tips voor doe-dingen en later lazen we verhalen voor, o.a. gemaakt door Pieter en Hinke de Klerck.

In de loop der jaren is de samenstelling van de groep

regelmatig gewisseld.

Ieder jaar in november/december bespraken we de nieuwe onderwerpen voor het volgende jaar; eerst losse en later werden het jaarthema's. Zelfs hebben we op locatie programma's gemaakt. Voor ons gevoel hebben we nu alle onderwerpen wel gehad! Dat is ook de reden waarom we willen stoppen.

Wij danken alle IVN'ers die met ons hebben samen gewerkt. De laatste jaren waren dat Johan Aalbers en Hans Kroes. Wij danken ook

Annelies Hummelink (presentatie) en Anton Pasman (techniek) van Achterhoek FM voor de prettige samenwerking.

We hebben het met veel plezier gedaan!

Hinke de Klerck en Alie Perdok

Waarnemingen

door **Ans Ottema**

foto's **Ans Ottema**

12-01-2016

Elfenbankjes groeien het hele jaar door. Meestal zie je ze in groepen, maar niet zo rond een tak gevormd.

Elfenbankje

Wonderen van ijs en licht

21-01-2016

De **wonderen van licht en ijs**. Buiten als het onder 0 graden komt, verandert water tot ijs. Puur natuur. Het ijs is soms heel mooi gevormd.!! Niet door een mensenhand of machine gemaakt. Het gaat vanzelf en je moet het willen zien. Jammer dat het hier zo korte tijd vriezend weer is.

Ijsfoto

Anemoon

In de tuin bloeien nu sneeuwkllokjes en winterakonieten. De krokussen komen boven en enkele primula's groeien en hebben kleur. Narcissen in een plantsoen hebben de hele winter in bloei gestaan.

Toverhazelaar

Wormen

11-02-2016

Vroegbloeiers en vroege bloeiers. Een eerste **bloeiende paardenbloem**. Vanmiddag was deze paardenbloem door de warmte van de zon wakker geworden. De opvallende gele kleur viel me op. Gemiddeld genomen zien we de bloemen in april/juli. Deze is klaar in februari. De holle bloemstengels komen uit een wortelrozet. De volksnaam Leeuwentand is afgeleid van de bladvorm. Lekker voer voor paarden en konijnen!

Bloeiende paardenbloem

Oude kers

Eerst komen er sneeuw witte bloemen aan de **Wilde kers**. Zo mooi om te zien. Een echte vroegbloeier!

Wilde kers

Dit jaar en eind vorig jaar is veel in de natuur voor op schema. Narcissen met kerst b.v. Is dat jullie ook opgevallen en was er iets opmerkelijks te zien?

Je kan reageren op dit gegeven en het melden voor het Schrijvertje.

Gidsencursus 2016 / 2017

door **Carola Dekker**

Wild enthousiast werd ik toen ik in de krant las dat er in januari 2016 een gidsencursus zou gaan starten. 7 november was er een informatieochtend en mijn enthousiasme werd alleen maar groter. Daarna was het nog even afwachten of het definitief door zou gaan, maar jawel....

5 januari was het dan zo ver, de echte start van de gidsencursus. Ik had te horen gekregen dat er maar liefst 28 cursisten zouden starten. Volle bak, maar een goed teken. Zo'n eerste les, best altijd even spannend. Nieuwe mensen, het verloop van de les, hoe gaat de cursus eruit zien. Maar na een paar minuten al voelde ik me volledig op mijn gemak. Ik maakte kennis met ontzettend gemotiveerde en enthousiaste medecursisten en cursusleiders met passie voor de natuur. Dat werkt motiverend!!

Inmiddels zitten we al weer op eind februari en een aantal cursuslessen verder. Mijn ervaring tot nu toe is alleen maar positief!! De sfeer in de groep is goed en gezellig. Ik vind het prettig dat er kleine groepjes zijn gemaakt in de grote groep, waarbij ieder groepje een mentor heeft. Hierbij kun je terecht met vragen en opmerkingen en word ik op die manier begeleid in het proces.

De afwisseling van theorieles met in diezelfde week praktijkles, vind ik goed bedacht. Eerst informatie opdoen over het onderwerp en dan in diezelfde week praktijk met een excursie. De handen uit de mouwen en bezig zijn met het onderwerp.

En niet te vergeten daarbij..... het thermoskannetje met koffie! Het vijf minuten praatje, het biologische moment, ik word mooi voor de leeuwen geworpen, heel goed en heel leerzaam. Een goed uitgangspunt daarbij vind ik de TIPTOP methode. Er zijn geen fouten en er is geen kritiek, maar er zijn wel TIPS die je kunt meenemen en TOPS wat al goed aanwezig is. Dit bespreek je met elkaar.

De groep is groot met 28 cursisten, de ruimte eigenlijk te klein, maar ik moet zeggen dat tot nu toe alles in goede banen wordt geleid en ik daar geen directe hinder van ondervind. En per slot van rekening warmt het nog eens heerlijk op met zoveel mensen in het vrij koude gebouwtje. Verder mijn petje af voor de cursusleiders die alles op vrijwillige basis organiseren en opleiden.

😊 Ik kan dan nog maar één ding zeggen namens mijzelf; Ik ga ervoor en hoop volgend jaar juni 2017 met een big smile en een hoofd vol kennis van de natuur bij de diploma-uitreiking te staan!!

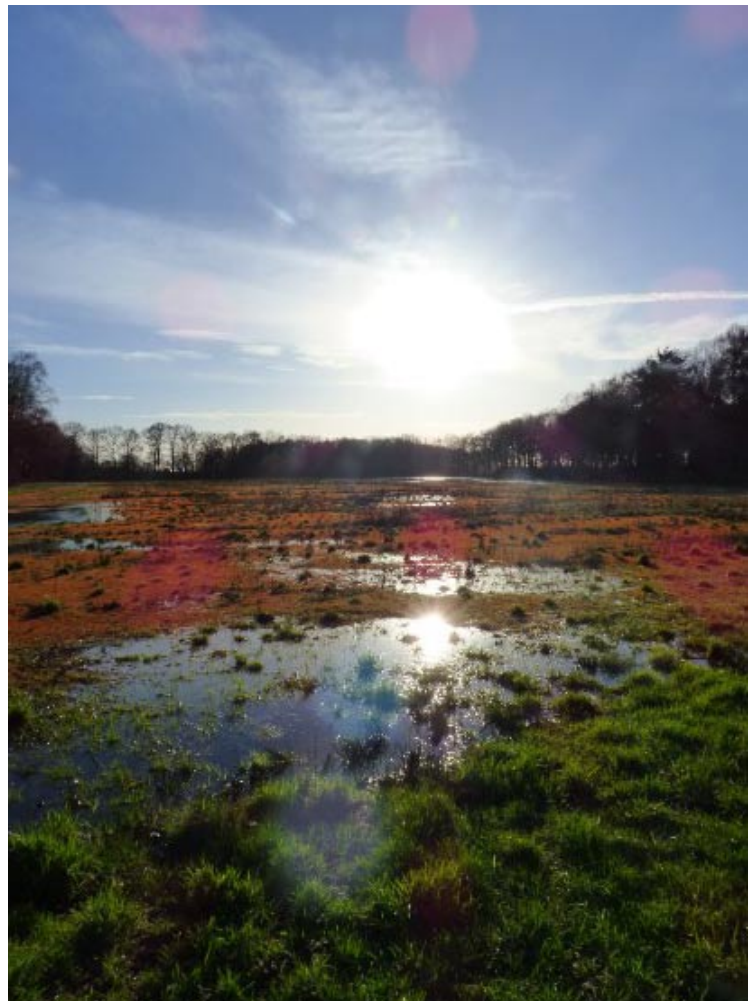

Foto **Paula van Enk**

IVN Zomerweek 2016 in Drents-Friese Wold

Het is een lange traditie: de IVN Zomerweek. Dit jaar is de Zomerweek – voor jong en oud – van 5 t/m 12 augustus in Wateren midden in Nationaal Park Het Drents-Friese Wold. En als je er niet bij kunt zijn, kies dan eens voor een kampeervakantie of een natuurreis van KNNV! (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging)

De IVN Zomerweek is een compleet verzorgde excursieweek voor natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 5 jaar. De organisatie verzorgt samen met lokale (IVN-)vrijwilligers een boeiend programma in de natuur. Iedereen vanaf 5 jaar kan meedoen. De deelnemers moeten wel een redelijke conditie hebben, want soms staan er stevige wandelingen of fietstochten op het programma. Lidmaatschap van het IVN is niet vereist, wel een flinke dosis enthousiasme.

Kijk op **www.ivn.nl** voor meer informatie over de IVN Zomerweek.

En mocht je nu net in deze week geen tijd hebben: kijk dan eens naar het programma van kampeervakanties en natuurreizen van KNNV. Steeds meer IVN'ers weten hiernaar de weg te vinden. Meer informatie op de website van KNNV. (**www.knnv.nl/natuurvakanties**).

IVN en KNNV samen in Operatie Steenbreek

Natuur in de stad – of Natuur dichtbij – wordt komende jaren een belangrijk thema. Operatie Steenbreek doet hier iets aan. IVN en KNNV gaan komend jaar samen extra aandacht besteden aan Natuur dichtbij en doen mee aan Operatie Steenbreek. Doe je ook mee?

Operatie Steenbreek wil bewoners enthousiasmeren om hun tuin te vergroenen. De gevolgen van verstening zijn groot. De biodiversiteit vermindert en verstening is een groeiend probleem voor afvoer van water. Minder groen in de tuin betekent minder vogels, insecten en andere dieren. Tijdens de hoosbuien, waarmee we door de klimaatverandering steeds vaker te maken krijgen, moet het regenwater snel worden afgevoerd om overlast te voorkomen. Burgers die hun tuin vergroenen, leveren ook een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van hun buurt. Zeker als men bedenkt dat plusminus 40% van de stedelijke oppervlakte in bezit is van particulieren.

Operatie Steenbreek richt zich op dit moment vooral op bewustwording; kijk op: www.operatiesteenbreek.nl. Met educatie kan IVN een belangrijke bijdrage leveren aan deze bewustwording. Bijvoorbeeld met de cursus tuinreservaten.

teksten **IVN**

foto **Paula van Enk**

Jeugdgroep januari en februari 2016

door **Jeanet Moorman**

Op 17 januari was de eerste keer dat we elkaar weer zagen dit jaar. Het was erg leuk. Michiel Schaap had een leuke quiz gemaakt. Hij had van twee dieren één dier gemaakt, bijvoorbeeld een das met het hoofd van een konijn. De kinderen moesten raden welke twee dieren het waren. Er zaten ook wel moeilijke tussen, maar ze hebben het erg goed gedaan. Daarna heeft Michiel wat verteld over de dieren en zijn we nog het veld ingelopen. Er lag sneeuw, tot pret van de kinderen en een sneeuwballengevecht kon niet uitblijven.

Op 31 januari was er een gezinsactiviteit nl. het knotten van wilgenbomen. Er waren vier bomen die geknot moesten worden en zo konden we een mooie verdeling maken.

Zaterdagavond 13 februari zouden we eigenlijk op pad gaan met boswachter Dirk om op zoek te gaan naar de bosuil. Dit gaan we proberen te verzetten, omdat Dirk geopereerd is.

Daardoor maar een soort spelletjesavond gedaan met betrekking tot de zintuigen. Toen de ouders om half 9 kwamen, hadden de meesten nog niet zoveel zin om naar huis te gaan. Wat natuurlijk een goed teken was. Petra nog bedankt voor je hulp!

foto **Paula van Enk**

Workshop Eten uit de Natuur

door **Karen Groeneveld**

Wildplukken en koken met wilde planten is een groeiende trend. Maar wat kun je nu precies eten uit de natuur? Wanneer moet je het plukken? En hoe verwerk je je zelfgeplukte oogst tot een smakelijke maaltijd?

In een ééndaagse workshop bieden we een eerste kennismaking met het eten uit de natuur. We gaan op zoek naar eetbare planten, die je dichtbij huis kunt vinden en laten zien hoe je ze kunt bereiden.

De workshop wordt gegeven door Jeanet Moorman.

Datum: zaterdag 23 april of, als het seizoen pas laat op gang komt, een zaterdag in mei

Tijd: 10.00 tot ca. 13.00 uur

Plaats: Molendijk 18 in Laren

Kosten: Leden € 7,50, niet-leden € 10,00 (inclusief lunch)

Maximaal 12 personen

Opgave voor 9 april via cursus.ivnma@gmail.com

Voorjaar

door **Jeanet Moorman**

foto **Ans Ottema**

Voorjaar! Wat mij het gevoel geeft van de lente, is een heerlijk zonnetje en bloesem. Bij ons staat een gele-pruimenboompje en deze bloeit altijd heel vroeg. Dit jaar al in januari, ongelooflijk. Het was een dag zelfs zo warm, dat de bijen er ook al op zaten. Maar er kan nog van alles gebeuren.

Het lijkt wel of de seizoenen opschuiven, of alles later is. Hiermee bedoel ik dat we de herfst in de winter krijgen en dat zo de seizoenen opschuiven.

Ik zat deze winter in wat oude tijdschriften die ik van een vriendin had gekregen, te bladeren en wat schets mijn verbazing: Je kan allerlei lekkere dingen maken van de bloesem van fruitbomen.

Bij deze wil ik daarom een recept van appelbloesemgelei met jullie delen. Het komt uit het tijdschrift Seasons.

Wat heb je nodig:

- › litermaat appelbloesem (alleen het bloemgedeelte)
- › liter water
- › 250 ml citroensap
- › 1 kilo geleisuiker

1. Breng het water aan de kook en giet het over de bloesem. Laat dit 1 nacht intrekken.

2. Zeef het bloesemwater en gooi de blaadjes weg

3. Doe het water in een pan en voeg het citroensap en de geleisuiker toe. Breng het mengsel al roerend aan de kook en laat het 4 minuten goed borrelend koken.

4. Schenk de gelei in goed schoongemaakte en gesteriliseerde potjes. Sluit ze direct en zet ze ca. 5 minuten op de kop.

5. Smeer de gelei op een witte geroosterde boterham met boter en strooi er nog wat verse bloesem overheen.

Dit laatste is natuurlijk ook heerlijk, lijkt mij, op een gezonde volkoren/meergranen boterham. Of over pannenkoeken.

Zelf ga ik proberen of ik er siroop van kan maken en of dat ook lekker is.

En natuurlijk komen er straks weer vele planten op die heerlijk zijn, denk aan brandnetel, zevenblad en verder teveel om op te noemen.

Ik wens jullie allemaal een prachtig voorjaar toe, met heel veel bloesem. Moet niet alle bloesem kapotvriezen, want alles is nog mogelijk.

Bodem

Door **Dientje Aalbers**

Verenigingsavond 23 februari 2016

Een verenigingsavond over orchideeën kon niet doorgaan. Ettie Segers werd bereid gevonden om deze avond te verzorgen, maar dan over de bodem en compost maken.

Net zo als een pizza bodem erg belangrijk is voor een pizzabakker is de aardbodem voor de mens erg belangrijk. Een groot deel van de bodem bestaat uit schimmels en dat zijn vaak al heel oude systemen. Schimmels zijn erg belangrijk.

Ettie vertelde over het verschil tussen bacteriën (in de richting van dieren) en over schimmels (in de richting van planten).

Ze liet de aanwezigen enkele afbeeldingen zien van:

- Goede en slechte bacteriën
- Protura – een ½ mm. diertje waarvan er 90.000 exemplaren per m² voorkomen.
- Aaltje – zo'n 1.000.000 per m²
- Springstaartje – één van de oudste dieren op deze aarde
- Duizendpoot – 1 paar poten per segment
- Miljoenpoot – 2 paar poten per segment
- Pissebed
- Meikever
- Rozenkever
- Emelt
- Regenworm – hiervan zijn 25 soorten in Nederland.

Dit verhaal geeft aan dat we met de bovenlaag van de bodem voorzichtig moeten omgaan.

In de pauze kregen we een emmer grond uit een composthoop te zien. Het wemelde van de wormen en andere bodemdiertjes. We kregen de gelegenheid om deze dieren onder een binoculair te bekijken.

Jammer, dat er weinig leden aanwezig waren (vakantie?) op deze interessante avond. Ettie verdient meer, omdat ze erg bevlogen over onze bodem kan vertellen.

foto **Ans Ottema**

Jaarvergadering 5 april 2016 om 20.00 uur in de zaal op de camping "De Heksenlaak", te Zwiep

door **Loes Lagendijk**

Fred Bos, een bevlogen lid van het KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) hebben wij bereid gevonden om een dialezing over de roggelelie (*lilium bulbiferum croceum*) te houden.

Algemeen

Rogge is van oorsprong een "onkruid" dat samen met vele andere wilde planten tussen de tarwe groeide. In de latere schrale roggeakkers groeide samen met klaprozen en diverse soorten korenbloemen ook de roggelelie. Deze oranje - rode lelie zou in Nederland waarschijnlijk niet meer voorkomen als Fred zijn hart niet had verpand aan dit prachtige bolgewas. Dit gebeurde in 1952, nadat zijn vader, een boer uit het Drentse Gieten, roggeleliebollen verplante naar de boerderijtuin, vanaf zijn akker die plaats moest maken voor een voetbalveld. Willen jullie nog meer te weten komen over deze bijzondere plant, kom dan naar de jaarvergadering.

Het bestuur IVN/NMA

Aanpassing contributies

door **René Regouw**

Op de vorige algemene ledenvergadering in april 2015 is besloten de contributies met ingang van 2016 aan te passen aan de gestegen kosten en de lagere inkomsten.

De nieuwe bedragen worden met ingang van 2016 als volgt:

Leden: was € 19,00 wordt € 22,00

Huisgenootleden was € 13,00,

wordt € 15,00

Donateurs was € 15,00, blijft

€ 15,00 (minimum)

Degenen die met een automatische incassomachtiging betalen hoeven niets te doen, de verschillende bedragen worden vanzelf aan de verhoging aangepast. Degenen die nog steeds hun contributie zelf overmaken, zullen binnenkort een nota met de nieuwe bedragen ontvangen of hebben die inmiddels al ontvangen.

Het bestuur

Van de redactie

door **Dientje Aalbers**

Elders in dit Schrijvertje kunt u een artikel vinden over de in januari begonnen natuurgidsencursus.

Eén van de cursisten, Carola Dekker, loopt stage bij de redactie van ons Schrijvertje.

Ze schrijft graag artikeltjes en laat ons het verloop van de gidsencursus meeleven. In dit Schrijvertje verschijnt het eerste nummer van de column die ze gaat verzorgen.

Wij van de redactie wensen haar goede vorderingen bij de gidsencursus en hopen dat ze medio 2017 de cursus met een diploma kan afsluiten.

Ledenmutaties

Nieuw lid per 17-1-2016

Johanna (J.B.) Rensenbrink
Van Tuyll van Serooskerkenweg
38, 7261 CZ Ruurlo

Nieuwe leden via de gidsencursus

Joke (J.H.) Langenkamp,
Almenseweg 67,
7218 MD Almen
Johanna Logtenberg,
Zwiepseweg 137,
7241 PT Lochem
Carola Dekker,
Banninkskamp 6,
7271 RG Borculo
Peter van Rijsingen,
Borculoseweg 83,
7261 NK Ruurlo

Fotoreportage Silvesterwandeling

foto's Joke Stomps

IVN Contacten

Algemene gegevens

Secretariaat:

Wilhelminalaan 17,
7241 HC Lochem
e-mail: ivnnma.secr@gmail.com
Bank: NL91 INGB 0004 3920 94
Website: [www.ivn.nl/afdeling/
noord-midden-achterhoek](http://www.ivn.nl/afdeling/noord-midden-achterhoek)

Contributie:

leden € 22,00
huisgenootleden €15,00
donateurs €15,00
Opzegging: schriftelijk 6 weken
voor eind verenigingsjaar

Bestuurssamenstelling

Voorzitter a.i.:

Stieny Miedema, tel. 06-25015011
Joostenkamp 39, 7261 PJ Ruurlo
@: c.miedema@kpnplanet.com

Secretaris:

Karen Groeneveld,
tel. 0573-250404
Wilhelminalaan 17,
7241 HC Lochem
@: ivnnma.secr@gmail.com

Penningmeester:

René Regouw, tel. 0575-776063
Zutphenseweg 84,
7252 DR Vorden
@: regouw@tele2.nl

Ledenadministratie:

Gerard Wesselink,
tel. 0575-441489
Schoolstraat 2,
7251 XR Vorden
@: dikkieengerard@gmail.com

Bestuurslid:

Hans Berndsen, tel. 0545-477222
Papaverstraat 8,
7151 VZ Eibergen
@: j.berndsen1@upcmail.nl

Bestuurslid:

Loes Lagendijk, tel. 0545-272595
Hambroek 50, 7271 HB Borculo
@: loeslagendijk@kpnmail.nl

Coördinatoren van de werkgroepen

Jeugd

Jeanet Moorman,
tel. 0573-769048
Molendijk 18, 7245 NE Laren
@: jeugdgroep.ivnnma@gmail.com

KIWI

Alie Perdok, tel. 0575-554074
Hilverinkweg 2, 7251 PA Vorden
@: alieperdol@dorpsschool.nl

Koffietafel

Margreet Afman, tel. 0545-274580.
Kuipers Rietberglaan 6,
7271 EK Borculo
@: mjafman@caiway.nl

Landschapsbeheer

Wybren Jouwsma,
tel. 0573-256250
Vordensebinnenweg 1,
7241 RM Lochem
@: wybren@jouwsma.nl

Natuurtuin Lochem

Gerard Doornbos,
tel. 0573-251041
Pr.W.Alexanderlaan 11,
7242 GH Lochem
@: gerard.doornbos@kickmail.nl

Publiciteit

Karen Groeneveld,
tel. 0573-250404
Wilhelminalaan 17,
7241 HC Lochem
@: ivnnma@gmail.com

Scholing/Cursussen

Geke Nikkels, tel. 0573-432300
Oude Larenseweg 99,
7217 PA Harfsen
@: gekenikkels@hotmail.com

Verenigingsavonden

Stieny Miedema, tel. 06-25015011
Joostenkamp 39,
7261 PJ Ruurlo
@: c.miedema@kpnplanet.nl

Wandelingen

Loes lagendijk, tel. 0545-272595
Hambroek 50, 7271 HB Borculo
@: loeslagendijk@kpnmail.nl

Plaatselijke contactpersonen

Barchem:

Ineke Wijngaard, tel. 0573-442791
Ruurloseweg 4, 7244 AV Barchem
@: iwijngaard@hetnet.nl

Borculo:

Ans Ottema, tel. 0545-272460
Kluverskamp 2A, 7271XN Borculo
@: aottema@hetnet.nl

Lochem/Laren:

Ettie Segers, tel. 06-17980885
Emmastraat 30, 7241 EK Lochem
@: ettiesegers@gmail.com

Ruurlo:

Hermien Bannink,
tel. 0573-451848
Batsdijk 19, 7261 SN Ruurlo
@: hermien.bannink@kpnmail.nl

Vorden/Hengelo:

Alie Perdok, tel. 0575-554074
Hilverinkweg 2, 7252 PA Vorden
@: alieperdok@dorpsschool.nl

Colofon

Redactie:

Dientje Aalbers, Margreet Afman,
Gerard Martens
@: johandientje@gmail.com
@: ivnnma@gmail.com

Opmaak:

Paula van Enk
@: pfvanenk@gmail.com

Vaarwel winter; welkom lente

Nog schittert licht grijs-wit, de ruige rijp...
Dat is voor korte duur, naar ik begrijp.
Ochtendgloren wordt herboren uit mistflarden!

Donkergrijs tekent zich, met oranje-rode zon de horizon.
De prille dag kleurt zich en raakt opgefleurd.
Als prille ijsnaalden gaan parelen als kille getuigenissen.
De natuur meldt deze als geheugenissen van eerdere gebeurtenissen!
Vroege voorjaarsboden van dier en plant brengen je niet van de wijs.
Boven land en zee tegen een azuurblauwe lucht:
De prelude naar een seizoen van overvloed; het is geen klucht...
Miljoenen trekvogels van heinde en verre uit warme streken,
Vluchten naar koele oorden, ten noorden van ons om te overtijden....
Goed bekeken het is hier geenszins stil in onze contreien!

Ganzen, kraanvogels, lijsters en ander vogels in grote groepen
Kunnen zich in pleisterplaatsen op overvloed beroepen.
Luidkeels met kakofonie aan geluiden, die pure levenslust beduiden!
Lente is rijk aan al die parels, in miljarden.
Natuur is er vol van, al duizenden jaren.
Wij behoeven slechts moeite te doen om ze te vergaren.
Komt slechts naar buiten, we hoeven niks aan te duiden...
Beleef de lente met vogelscharen in je omgeving;
Fourageren van lepelaars of kluut
Of geniet van het baltsgedrag van de fuut.
Al parelend van spetterend waterballet als mannequins in watertrappelend festijn!
Hun nestbouw kan spoedig beginnen; ze zijn bij zinnen...
Geniet van het eerste bloeiende speenkruid, de bosanemoon of dotterbloemen.
En hoor de hommels en wilde bijen zoemen...

De lente hangt samen van één en al beleving!

Hans Kroes april 2015